

Nr. 333—1927 M.

Nicolae,

din indurarea lui Dumnezeu Arhiepiscop
al arhiepiscopiei ort. rom. de Alba-Iulia și
Sibiu și Mitropolit al românilor ortodocși
din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș.

*Preasfințiților frați Episcopi, Venerabilelor consilii
episcopesci, onorabililor deputați congresuali, iubi-
tului cler și popor din mitropolia Noastră, dat
și milă dela Dumnezeu Tatăl și binecuvântarea
Noastră arhierescă.*

Având în vedere dispozițiile art. 38 din legea pentru orga-
nizarea bisericii ortodoxe române și dispozițiile §§-ilor 151 și 152
din Statutul organic, convocăm și prin aceasta declarăm convocat
Congresul național-bisericesc al mitropoliei noastre în sesiune
ordinară, în biserica catedrală din Sibiu, pe ziua de 26 Octom-
brie a. c., serbătoarea marelui mucenic Dimitrie, ora 9 a. m.,
în care zi, după terminarea serviciului bisericesc, va urma ime-
diat deschiderea Congresului și vor începe lucrările congresuale
conform regulamentului afacerilor interne.

Dat, în reședința Noastră arhiepiscopescă-mitropolitană din
Sibiu la 28 Septembrie 1927.

Nicolae,
arhiepiscop și mitropolit.

Cărțile de propagandă religioasă și folosul lor.

Puterea și autoritatea unei biserici se razimă pe credința și devotamentul credincioșilor ce-o compun. Creștinii sunt buni și loiali, dacă au formată conștiința creștină despre adevărurile credinței lor.

Această problemă grea și dificilă o desleagă biserica cu puterea cuvântului și cu ajutorul slovei timpărite. Cu deosebire puterea presei este indiscutabilă, căci ea reușește să picure și să strecoare pas de pas și zi cu zi în sufletele credincioșilor: ori seva învățăturilor sănătoase, ori miasmele otrăvitoare, cari distrug tot ce găsec bun în drumul lor.

După cataclismul războiului mondial, sufletul tuturor popoarelor s-a atrofiat mult. În sânul tuturor bisericilor sau strecurat o mulțime de învățături sectare. Astfel și patria noastră este împânzită de diferite secte, cari toate se unesc într'un punct comun: distrugerea bisericii noastre naționale și prin ea disoluția patriei române, făurită cu atâtea sacrificii.

Primejdia s-a arătat mai amenințătoare aici la noi în eparhia Aradului, la fruntariile de vest ale patriei, unde valurile dușmane isbesc mai cu vehemență.

Pe trupul sfânt albit de veacuri al bisericii din eparhia Aradului, au răsărit diferite secte religioase cari ne încolțesc greu din toate laturile. Unde mai socotești apoi necredința unor indivizi, unită cu indiferentismul religios, care amenință să ne acopără sufletul ca o haină mohorâtă.

La aceste atacuri piezișe biserica noastră reacționează cu mare sârguință. Norocul conzistă, în faptul că scaunul episcopiei noastre este ocupat de-o personalitate adâncă care, stăpânește cu dibăcie atât tezaurul învățăturilor creștine, cât și toate ereziile sectare.

Omul nou la vremuri nou, este P. S. Sa Episcopul nostru Dr. Grigorie Gh. Comșa, care îndeplinește în eparhia noastră un rol dublu: religios și național. Conștient că vremurile actuale cere dela biserica noastră o puternică refacere morală, P. S. Sa cu tolagul apostoliei în mână și cu sacrificii supraomenești străbate orașele, satele și cele mai îndepărtate cătune ale eparhiei.

Și pe unde trece lasă în urma sa potop și valuri de lumină, căci cu vraja cuvântului, și cu farmecul învățăturilor sfinte cuprinse în broșurile de propagandă religioasă ce le duce și le împarte creștinilor, răscolește toate adâncurile sufletului.

Iar dela reședința episcopescă din Arad, care este în mijlocul eparhiei farul luminos, ce-și trimite razele strălucitoare în toate părțile, broșurile din biblioteca creștinului ortodox, pleacă zilnic spre toate unghiurile eparhiei, ca nește rândunele vestitoare de zile mai senine. Aceste cărți pregătite și revizuite cu competența omului specialist în materie de sectologie și pe care îl găsește zorile zilei de multe ori muncind la masa de scris — sunt

citite și reclamate de creștinii noștri cu multă înzindință.

Se poate zice că în eparhia noastră se citește foarte mult, fapt care l'a îndemnat pe părintele Episcop să nu-și lase eparhiile lipsiți de dulceața slovei sfinte, ci zi de zi, să le pue în mână beutura morală după care oștează.

Poporul nostru nu se mulțumește numai cu pământ și dreptul de vot, prin ce se satisfac trebuințele lui fizice, ci reclamă învățătura Evangheliei, care aduce mulțumire și fericirea atât familiei cât și societății.

Dovadă manifestările religioase din eparhia noastră și bucuria delirantă cu care P. S. Sa Episcopul nostru este primit și sărbătorit de filii săi sufletești.

Toate aceste ne dovedesc că în sufletul mulțimei creștine, mocnește sub cenușe un sentiment religios, care trebuie menajat și cultivat. Inceputul s'a făcut cu bine. Broșurile noastre sunt reclamate de creștinii, intelectuali și țărani din întreaga țară. Faima lor a trecut departe până la Hotin, Siliștra și Maramureș, de unde încă sunt cerute cu zor.

Rezultatele se întrezăresc. Luându-se în considerare ogorul părăjnit în care plugurile au tras brazde proaspete, mulțumim lui Dumnezeu că sămânța răsare sănătoasă.

Vizitorul mai apropiat sau îndepărtat va aprecia după cuviință foloasele reale aduse bisericii și patriei noastre, de învățăturile creștine cuprinse în broșurile din „Biblioteca creștinului ortodox”.

Istoria va scoate în relief, mai întâi vrednicile și ostenelele celui ce a produs grâul și numai în rândul al doilea pe cei ce vor secera.

„Chestiunea sectară religioasă”... sau altceva?

Aceasta neliniștește oare pe domnul care iscălește A. M. în „Tribuna nouă” Nr. 43? Cuprinsul articolului vădește alte tendințe, cari nu-l fac cinste. Atacul fățiș îndreptat împotriva activității P. Sfințitului nostru Episcop și a sfintei noastre Biserici, cu toate formele ei de exteriorizare religioasă și misionară, - e o încercare mult prea îndrăznească decât ca să poată trece sub tăcere.

Nu mă voi constitui în apărător al P. Sf. Sale și al operei misionare, pe care o slujește cu scrisul și cu propoveduirea vie în largul cuprins al eparhiei, ca nimeni altul în Țară. Locul, pe care și l-a asigurat în scurtă vreme, în opinia publică și în întreg cuprinsul sf. noastre Biserici, îl acopere și îl face imun împotriva oricăror încercări de lovire piezișe.

Dar totuși trebuie să chieăm la ordine pe îndrăznețul anonim, somându-l să-și dea numele.

Critica nestăpănită, de felul celei cuprinsă în pomenitul articol, nu se acopere cu două inițiale. Biserica și clerul eparhial vrea să știe cine este cel ce se năpustește asupra rânduleților ei de veacuri și asupra

reprezentantului ei cel mai înalt? Și aceasta pentru ca să-l putem cântări îndreptățirea morală de a așterne pe hârtia răbdurle vorbe ca acestea: „Formele celebrării cultului sunt arhaice, limba cărților sfinte de multeori întortochiată și neînțeleasă, însuși serviciul divin sec și lipsit de evlavie, interpretarea cuvântului bibliei slabă, iar textul rugăciunilor neîngrijit și de multeori naiv, ele înșile fără farmec religios”.

O critică și încă una atât de slobodă la gură, Biserica nu o poate îngădui decât omului, adică *creștinului*, ortodox care poate justifica cu probe indiscutabile că însuși a pus suprema energie a aptitudinilor și jertfelor sale în slujba operei de îndreptare a stărilor atacate. Altfel se cheamă calomniator, „batjocoritor de cele sfinte!

Notăm însă de pe acum impresia ce ne-o face autorul, lipsit de o mai adâncă cugetare. Pentru că numai superficialii au găsit vre-o dată că „progresul pe teren științific periclitează terenul religiei”, câtă vreme religiunea luminată și știința adevărată sunt surori bune. La fel trebuie să fie un necunoscător, dacă nu perversitor al adevărului, căci susține că în „acest colț de țară se cetește în general atât de puțin” câtă vreme eu știu că o *bună gazetă*, cum e „Lumina Satelor”, tocmai în aceste părți își găsește cel mai larg cerc de cititori. Asemenea trebuie să fie cineva îngust la pricepere, ca să numească răspândirea broșurilor de propagandă: „activitate de birou”. Ori nu ști ce-i birou ori nu ști ce-i propagandă — pentru că să le poți identifica!

Iar pomenirea cazului dela „Cuibul cu Barză”, introdus aici cu vădit cinism, pare a face mărturie de omul care l-ar vedea bucuros reînviind, „mai bineorganizat și condus de un preot mai stăpân pe gândul și voința sa.” Și atunci de ce un atac mascat sub forma unei îngrijorări? Ahtierea după „acțiunii reformatoare în Biserică” se putea exprima și altfel.

La fel se pare că criticul nu aparține Bisericii noastre. Oricare *credincios* știe azi că nu mai suntem biserică *gr. or. ci ortodoxă* și ortodoxul nu va zice „confesiunea noastră” câtă vreme biserică lui e cea dominantă... Iar neavând măcar „pecetea darului duhului sfânt” de unde îndreptățirea la cuvânt de amestec străin în casa vecinului?

Și mai departe: „Ori un preot care are o locuință mai curată și să îmbracă mai îngrijit se va obicinui să se prețuiască și pe sine și ocupațiunea-i preoțească... Noi știm invers; rânduiala lăuntrică creiază bună rânduială și în afară, în jur... Cât de ușuratic se avântă cineva cu „*judicata* (?) unui mirean” să dea lecții de preoție...

Dar noi așteptăm *numele autorului* articolului. Și dacă îl vom afla vrednic, vom sta de vorbă asupra unor probleme, a căror apreciere însă *trebuie să fie* totdeauna „rezultatul unor studii minuțioase” pentru că e vorba de o biserică sfântă și de rânduelile

ei consacrate de veacuri. Și nu te poți apropia de ea cu ușurința caracteristică veleităților politice.

Iar dacă anonimul nu va avea curajul răspunderii scrisului său, suntem în drept să vedem în ieșirile lui gazetărești intenții subversive și răutăcioase... Și nu curaj să fie încercări deghizate de jignire și discreditare a Bisericii noastre sfinte, că vom răspunde cu energia ce desmetește și pe nălmît.

Arhim. P. Morușca

Hristos Mântuitorul și Revoluția evreiască.

De mitropolitul ANTONIE al Chievlului
Trad. de A. CUZNEȚOV, *) cand. de preot.

Toți știu, că istorisirea evanghelică despre viața pământească a Domnului nostru Isus Hristos e aproape identică în cele dintâu trei Evanghelii, dar se deosebește în a patra.

Această diferență se arată nu în înțelesul, că cele dintâu trei ar contrazice celei din urmă, ci în faptul, că Ap. Ioan dă cuvântările și întâmplările, cari nu erau amintite în cele din tâu trei Evanghelii și în majoritatea cazurilor nu repetă nimic din ceea ce a fost spus de cătră primii trei evangheliști. Intre evangheliile sinoptice și cea a lui Ioan nu sunt contraziceri, dar un cititor atent al Evangheliei lesne observă, că Ev. Ioan presupune, că cititorul său cunoaște Evangheliile dela Matei, Marcu și Luca și el pe acestea le completează, sau adaugă comentarii la expunerea despre puținele întâmplări pe cari le descrie însuși și autorii Evangheliilor sinoptice. De exemplu: Intrarea Domnului în Ierusalim, Cina cea de taină, Venirea lui Petru la mormântul Domnului ș. a. Peste tot trebuie să spunem, că începând cu Intrarea Domnului în Ierusalim și cu vânzarea Lui de către Iuda, descrierea se armonizează mai desăvârșit decât descrierea întâmplărilor anterioare. Cu toate acestea, din toate minunile săvârșite de Isus Hristos mai înainte, singură minunea săturării celor cinci mii de oameni cu cinci pâni și umblarea lui Hristos pe apele Ghenisaretului e descrisă de toți patru Evangheliști. Întâmplarea aceasta ne și dă nouă cheie pentru deschiderea chestiunii puse ca titlu lucrării și afară de aceasta mai explică raportul Evangheliei după Ioan cu cele sinoptice.

E adevărat, că în primele Evanghelii minunea umblării pe apă apare ca singura minune săvârșită fără vreun scop hotărât; se simte exprimarea incompletă, neisprăvită și intenționat neisprăvită. Aceasta îți vine în minte citind Evanghelia, mai ales dacă ai în vedere singura expresie ieșită din peana lui Matei și Marcu: „Și îndată a silit Isus pe ucenicii Săi să între în corabie și să meargă înaintea lui de ceea parte...” (Mt. 14, 22. Mc. 6, 45.) De unde aceasta grabă și insistență? Despre aceasta nici un câvânt; au tăcut cei dintâu trei Evangheliști și n’au zis nimic nici despre impresia făcută asupra poporului cu săturarea, deși cu expunerea altor minuni, bună oară: însănătoșirea celui pogorît prin coperișul casei, a surdo-mutului, învi-

*) Traducătorul, rus de origine, fost în armata rusească și rămas în România, a făcut studiile teologice la Academia Andreiană din Sibiu.

erea fiului văduvei din Nain și altele, autorii Evangheliilor sinoptice totdeauna amintesc de acestea. Aici despre impresia martorilor minuneii vorbește numai Ap. Ioan și din cuvintele lui reiese, că această minune, preferită față de altele multe a trezit în popor un ex-laz și o credință în Mântuitorul, deși — după cum vom vedea, — pentru un scurt timp.

În ce constă clarificarea lui Ioan cu minunea umblării pe apă? Ea e foarte laconică, de tot numai 10 cuvinte, dar din ele e lesne să înțelegi, pentru ce a avut loc această minune și graba stăruitoare a Mântuitorului în trimiterea învățăceilor peste lac și de ce alți evangheliști au lăsat aceasta fără explicare. „Iar oamenii aceia văzând semnul, care a făcut Iisus, ziceau: acesta este adevărat proroc ce va să vie în lume. Deci Iisus cunoscând că vor să vie și să-l apuce pe el ca să-l facă împărat, s'a dus iarăși în munte el singur“. (Ioan 6, 14 - 15).

Fără îndoială, holărârea lor de a proclama împărat al Iudeilor pe Hristos, au lăsat-o pentru dimineață; ar fi împiedicat pe Mântuitorul să se depărteze din mijlocul lor cu corabia și de bună seamă erau bucu-roși văzând, că El a îndepărtat dela Sine pe învățăceii și că rămânând singur cu Iudeii, — după părerea acestora — ar fi putut mai puțin rezista intențiilor lor.

Pentru ce dar Evangheliile sinoptice au retăcut motivul umblării lui Hristos pe apă, care, precum reiese din cuvintele Apostolului Ioan, a constatat în dorința Domnului de a scăpa din mâinile lor și de întronarea forțată? Au tăcut pentru aceleași motive cași despre învierea lui Lazar, despre condamnarea la moarte a Mântuitorului și despre isbucnirea mâinii în popor împotriva Lui, când El a îngăduit păgânilor să batjocurească în persoana Lui visul alintat despre împăratul național, sau — cu cuvintele lui Pilat: „Iată împăratul vostru!“ Despre toate acestea trebuie să tacă, până când există încă viață de stat evreiesc, deși supus Romei. De altfel clarificarea acestei părți a întâmplărilor din viața lui Hristos ar fi egală cu denunțarea revoltei din popor, care atunci era pregătită; ar fi însemnat demascarea pornirii generale spre revoluția inspirată și susținută de sinedriu și de cărturari. Sfinții scriitori, învățăceii lui Hristos, au avut să se fe-rească, să nu fie suspecti înaintea Iudeilor, ca dușmani și denunțanți ai revoltei evreiești, revoltă pregătită contra stăpânirii romanilor și care s'a deslășuit cu toată furia în anul 67 după Hristos. O astfel de precauțiune au avut ei și când au istorisit viața pământească a lui Hristos și chiar în activitatea lor de mai apoi. Ca exemplu avem pe Ap. Pavel, care sosind la Roma, îndată la cea dintâi întâlnire cu conaționalii săi, a socotit de datorita sa să le explice, că el a venit la judecata cesarului, nu că aș avea ceva de spus contra neamului meu, ci ca să mă apăr“. (Fapt. Ap. 28, 19.)

Cerc religios la Galșa.

Cercurile religioase, — micile noastre fortărețe, chemate să apere sufletul credincioșilor noștri de in-vazia ideilor răspândite de slugile celui viclean, — dau tot mai puține semne de viață. Și numai rareori ni-se mai dă prilejul să înregistrăm câte-un succes de-al acestor întruniri preoțești, cari ar trebui să fie totată-tea praznice pentru cler și popor deopotrivă!

O astfel de întrunire, care a luat proporțiile unui adevărat praznic, s'a ținut în Galșa Duminecă în 18

Sept. a. c. Vestea îmbucurătoare, că la acest cerc re-ligios va fi de față și Înalt Prea Cuvioșia Sa Păr. Arhim. Policarp P. Morușca, cunoscut gășenilor dela pelerinajele făcute în cei din urmă doi ani la sf. Mre Bodrog — vestea aceasta a mobilizat aproape întreg satul, grăbind toți la sf. Biserică, să vadă și să asculte, pe cel ce prin calitățile sale alese a reușit să ridice sf. Mre Hodoș-Bodrog în rândul celor lăcașuri de în-chinare, unde credincioșii aleargă cu zecile de mii, pentru a se înălță sufletește și pentru a se împărtăși de mângâierea, ce azi numai între zidurile sfintelor lă-cașuri se mai poate găsi.

Programul se începe cu sf. liturgie săvârșită de Prea Cucernicul protopop M. Lucașa cu asistența pre-oșilor Aurel Pârnu și E. Căpitan. Credincioșii, cari au luat parte la acest dumnezeesc serviciu, au fost adânc impresionaji de eclenile rostite de păr. protopop cu vocea-i sonoră și voluminoasă, ear predica părintelui protopop, care — în legătură cu evanghelia zilei — a îndemnat pe cei prezenți la abnegație și lăpădare de sine, a mișcat sufletele tuturor ascultătorilor. După che-marea Duhului sfânt s'a săvârșit paraslas solemn pen-tru repositajii familiei preotului Căpitan. I. P. C. Sa păr. Policarp a folosit prilejul acesta, de-a pomeni pe cei trecuți din aceasta viață și de-a face rugăciuni pentru sufletele lor. Cuvintele puține, dar alese ale Înalt Prea Cuvioșiei Sale au pătruns atât de adânc în sufletele tuturor, încât toți eram contopiți sufletește cu vorbitorul.

După masă la orele 3 — conform programului nainte stabilit — s'a celebrat Taina sf. Maslu de însuș Înalt Prea Cuvioșia Sa, cu ajutorul preoșilor Ioan Cure și Aurel Adamovici din Covășinț, Romul Maeruşan din Șiria, Ioan Iercoșan din Pâncota, Valer Popovici din Musca și Emil Căpitan din Galșa. Sfântul Maslu a fost punctul de forță al programului. Atâta lume dornică de vindecarea ce numai Mântuitorul o poate da, atâta lume setoasă, de-a mai auzi odată glasul blând și răs-picat și povețele, pornite din cea mai curată inimă de apostol, ale Înalt Prea Cuvioșiei Sale, încât bisericuța modestă din Galșa era prea neîncăpătoare, pentru a-i cuprinde pe toți între zidurile sale. Toți am rămas plăcut aînși de cucernicia și de credința, cu care cre-dincioșii — bolnavi și sănătoși deopotrivă — sa atin-geau de odăjdiile sfințite ale celor rânduiți de Mântui-orul, să vindece toată boala și toată durerea. Toți am ajuns la convingerea, să nu se mai facă nici un cerc religios și nici o misiune pentru popor fără Maslu și să nu se mai facă cercuri religioase decât numai Du-mineca și în sărbători. După săvârșirea sf. Maslu, Înalt Prea Cuvioșia Sa urcă amvonul, ear în sf. Biserică se face tăcere, pregătindu-se fiecare să soarbă cuvintele dulci ale celui ce grăește întru numele Domnului. Cu-vântarea Înalt Prea Cuvioșiei Sale, pornind dela Ep. Iacob V. 15, zgudue atâtea inimi și face să curgă atâtea șiroaie de lacrimi, pe fețele brăzdate de griji și de necazuri ale bunilor gășeni, încât o generație întregă de oameni va pomeni cu drag ziua aceasta. A urmat Vecernia, cu predica frumoasă a părintelui Aurel Ada-moviciu, unul dintre puținii noștri preoți, gata oricând, la orice sacrificiu, când este vorba de Biserică, pe care o servește cu dragostea unui adevărat preot. La sfârșitul vecerniei I. P. C. păr. Arhimandrit împarte credincioșilor broșuri din „Bibl. Gânduri Creștine“ și 15 ilustrate înfățișând sf. Mre Bodrog, ear preotul din loc T. Terebențiu mulțumește Înalt P. C. Sale păr. Arhimandrit și tuturor celor ce au ostenit pentru buna reușită a acestui cerc religios.

Cercul religios s'a încheiat cu conferința intimă, unde pâr. R. Măerușan din Siria și-a citit disertația sa bine studiată despre dumnezeirea Domnului nostru Iisus Hristos. După înțeleptele îndrumări practice ale I. P. C. pâr. Arhimandrit și ale P. C. Sale pâr. protopop tractual — care, deși demisionat din postul de președinte al Despărțământului Siria, totuși nu întrelasă nici un prilej, de-a veni cu dragostea sa și cu sfatul său în mijlocul nostru — cercul religios s'a terminat, lăsând în suflete impresia. că s'a terminat prea curând.

Raportor.

Zăpăceala Sectară.

Acum câteva decenii până ce problema sectară nu era încă deplin studiată și cunoscută la noi, clerul observă fie la comanda ierarhilor, fie în lipsă de orientare o atitudine rezervată față de sectanți. Reacțiunea noastră nu era — din cauze independente de voința noastră — la înălțimea atacurilor sectare. Ne lipsiau poate nu numai temeinicele cunoștințe sectologice, dar fiind sectele la noi niște fenomene religioase de nuanță proaspătă, nu eram introduși nici măcar în metoda strategică de contrabalansare. În felul acesta sectele aveau teren prielnic de lăfire.

Sectarii și în special baptiștii păreau a nu mai avea margini în atacurile îndreptate în contra noastră. Duceau o luptă foarte înțelită pentru lăfșirea noului crez. Actualizau și localizau cu mult șiretlic atacurile pagăno-creștine antice, în favorul lor. Prezentați no-rodului necărturar doctrina lor, drept lege nouă și singură mântuitoare. Dacă mai adaugem apoi la „predica credinții” a sectarilor, încă și exploatarea și canalizarea nemulțumirilor dela noi, (colivi, stole, cult, personalisme etc.) vom înțelege perfect de bine, metoda lor de luptă, precum și secretul lăfșirii. Nu prin convingeri, la care s'au atârnat atât de mult, s'au lăfșit sectele, ci prin intrigi și calomnii, printr'un pseudomisionarism creștin.

Sectanții și în special baptiștii ne apar ca niște desăvârșiți sofiști religioși, reprezentanți tipici ai obscurantismului eretic. Ce să mai zicem, când Biblia era „terra incognita” pentru popor. Explicarea Ei părea un monopol al sectarilor. Masele populare erau greu încercate sub raport sufletesc, în cele religioase. Pe deoparte sectarismul care producea iluzia adevăratului creștinism, de altă parte ortodoxia cristalizată în forme strălucite, dar neînțelese de mulțime. Când prea rar vreunul din cler ar fi reacționat în timpul împrejurărilor politice nefavorabile nouă, rar scăpa teafăr. Mediul ambiant în care ne făceam pastorația ne umilia în fața vrăjmașilor. Orice predică, ne mai vorbind de acțiuni sistematice, era socotită drept act de iredeu-tism. Clerul ortodox n'avea libertatea omiletică. Încătușarea libertății personale a clerului nostru din timpul vechel stăpâniri, — a fost cauza „amușirii amvonului,” iar nu incapacitatea.

Sectarismul, în special baptismul era menajat de puternicii situațiunii, ca un mijloc tacit de disoluție sufletească pentru noi. Sectarismul era în plină activitate, iar noi nu ne puteam nici măcar apăra.

Psihoza sectarilor este redată în mod sculptural de Sf. Scriptură și Sf. Tradițiune. Caracterizarea lor este aplicabilă și celor din vremile noastre. Având înfățișarea temerii de Dumnezeu, dar care au tăgăduit puterea ei; și de aceștia depărtează-te... Tot deauna învățând și neputând veni niciodată la cunoștința deplină a adevărului. (Ep. II c. Tim. V. 5. 7.)⁴ Vă rog, nu eu, ci dragostea lui Iisus Hristos ca să întrebuințați numai hrana creștină, să vă feriți de plante streine, adecă de erezie. Aceștia amestecă cu venin pe Iisus Hristos, învățând despre dânsul lucruri nevrednice de credință, precum face ceice dau venin omoritor în vin cu miere, pe care celce nu știe cu plăcere îl bea spre moarte. (Ep. Sf. Ignatie c. Traliani. VI. 1 - 2).

Providența divină însă n'a lăsat să fim ispitiți peste puteri. Au venit împrejurările politice favorabile. În fruntea Bisericii au ajuns ierarhi vrednici de noua situațiune, cari au dat semnalul reacțiunii. De data aceasta lupta Bisericii pentru recucerirea celor rătașiți, în special la noi în eparhia de Dumnezeu scutită a Aradului se face cu mijloacele cele mai eficace ale pastorației moderne. Ea se întemeiază pe serioase cunoștințe sectologice și se folosește de o minunată strategie misionară, care uimește pe eretici. Se văd strănșiți cu ușa, demascați. Ceaace nu poate amvonul, complectează tiparnița. Se constată în genere stagnarea cuvenitului de treceri dela noi la baptism. Tot mai dese sunt cazurile de revenire la ortodoxie. Cuprinși de admirație putem exclamă „Mari sunt isprăvile buneicredințe”.

Cu toată propaganda inteligent purtată, masele baptiste par intacte. Cel puțin treceri în mase acolo unde există și capiște nu s'au înregistrat. Cauza este nu lipsa de zel a clerului, ci mentalitatea suciță a sectarului. Se face slavă Domnului destulă discuție biblică cu dânsii, dar ce să-i faci dacă persistă în rătăcirea sa. Discuția pe principii nu se face dela egal la egal. Baptistul discută condus de idei preconceptuate și este de rea credință; nu îngăduie să fie convins, chiar când vede că a sferit-o! Ceeace oprește pe corifeii lor să revină la noi este și o consecvență simplistă, de a perseveră în rătăcirea apucată.

Nouă ajungă-ne momentan buimăceala produsă în rândurile sectarilor, trecerile sporadice dela ei la noi prin căsătorii, școală, armată, prin indivizi nemulțumiți acolo și mai ales prin stagnarea lăfșirii lor în coastele noastre. Probabil le este ursit sectarilor celor mai îndărătnici rămași în rătăcire să pară deodată cu erezia.

În lupta noastră lucrul de căpetenie este să ne întărim propria noastră turmă, mereu să trezim și cultivăm bunul simț critic al mulțimii, folosindu-ne de

toate mijloacele să evidențiam cât se poate de pregnant superioritatea noastră în toate privințele față de sectari. În felul acesta n'avem motiv de temere, iar problema sectară primește soluționare.

Zăpăceala din masele secterilor este un indiciu prețios pentru începutul victoriei noastre. Par 'că s'au împlinit sub ochii noștri cuvintele biblice: „Și va fi rălăcirea cea de apoi mai mare, ca cea dintâi”. (Sf. Ev. d. Matk. XXVII 64) De data aceasta cu ajutorul lui Dumnezeu în favorul nostru.

Pr. Ștefan R. Lungu

BIBLIOGRAFIE.

O carte bună. Din piana mălastră a atât de apreciatului scriitor Gala Galaction (G. Pișculescu) a văzut în fine, lumina zilei mult așteptată și pentru viața unui popor atât de indispensabilă traducere a Noului Testament. Am avut și până acum diferite traduceri, cari însă lăsau mult — puțin de deorit. Uneia îi lipsea arhaica limbă a lui Simeon Ște'an, alteia corectitudinea traducerii, iarăși alteia condițiile științifice și tehnice.

Deși nu voim să accentuăm absoluta perfectitudine a acestei traduceri, vom zice: e cea mai bună dintre cele apărute până acum și ca text, și ca limbă și ca tehnică. Prin urmare traducerea părintelui Pișculescu, umple un mare gol — în viața noastră, — care amenința să devie din zi în zi tot mai mult accentuat. Câtă vreme alte popoare din occident, — după ce își provăzuseră conșanționali cu Bibliei diferite, — se puteau cugeta și la alte neamuri mai tinere, și li-au și provăzut cu traduceri, însă mai mult sau mai puțin acceptabile. Au fost vremuri când în urma traducerilor străine am devenit robii diferitelor intențiuni necurate, cari tindeau la sugrumarea credinței noastre străbune. Iar în timpul din urmă — și în deosebi în timpurile de după războiu — nu mai găseai Bibliei nici cu luminarea ziua la amez. Câte familii, chiar de intelectuali, ar fi dorit să-și aibă între mult puținele cărți bune și o sfântă Biblie. Acum — deși târziu — dar o au.

Frumoasa și prea buna traducere a Sfintei Scripturi ar trebui răspândită de organele statului la diferite instituțiuni ca spitale, orfelinate, școale, cazarme, sate și orașe, și aceasta spre folosul și binele statului nostru atât de horopsit. Păcatele, cari roesc în țara noastră, ca lăcustele primăvara, vor putea să dispară numai prin sfânta Scriptură.

Știind, că scriitorul Gala Galaction, a fost în cercetări științifice și în țara sfântă, unde fără îndoielă a studiat amănunțit locul, limba și obiceiurile țării biblice, așteptăm cu aceeași încredere și convigere că va urma în curând scoterea de sub tipar a Vechiului Testament.

Recomandăm cu toată căldura îndeosebi preoțimii noastre cumpărarea traducerii N. Testament și răspândirea ei și între poporul nostru dreptcredincios.

A apărut: *Anuarul Institutului teologic și al școlii normale ortodoxe-române din Arad — pe anul școlar 1926/7* Publicat de directorul Dr. Teodor Botiș.

Conform tradiției la finea fiecărui an, directorul Institutului teologic, face o dare de seamă — în anuar — a celor întâmplăte în legătură cu Institutul de sub conducerea D. Sale. Laudă i-se cuvine neobositului director Dr. Botiș, că nu a rupt cu tradiția, deși s'ar putea număra pe degete instituțiunile din țară, cari mai țin seamă de acest frumos și atât de corect obicei. Poatecă mijloacele materiale nu permit, totuși, ar fi de dorit ca anuarul să nu fie numai o înșirare seacă de date oficioase, ci să conțină și câte o lucrare de cuprins teologic, eșită din peana unui prof. de teologie, precum și din a unui student în teologie dotat de D.zeu cu talent de a scrie. Actualul rector al acad. Teol. părintele protopresb. Dr. T. Botiș, ne place a crede, că cu înaltele-l însușiri, pe cari i-le-a hărăzit bunul D.zeu, va ști să îmbrace în haină sărbătorească primul anuar al acad. teol. din anul 1927/8, precum și pe cele următoare.

INFORMAȚIUNI.

O frumoasă donație. Primăria orașului Arad a binevoit a vota un ajutor de 600'000 lei pentru zidirea unei biserici ortodoxe române din Arad suburblul Șega. Această frumoasă donație este un îndemn pentru inițiatorii zidirii acelei biserici și nu ne îndoim că și onorata Prefectură a județului va binevoii să ne acorde tot sprijinul întru îndeplinirea aceluia scop. Alte orașe, de pildă, Timișoara, are mai multe biserici, la o populație ortodoxă mai redusă. Deaceea și până când va veni timpul zidirii unei catedrale mărețe în Arad, deocamdată trebuie să acoperim nevoile momentane, căci populația mărginașe, mai ales, copii și bătrânii, nu pot cerceta catedrala, din cauza distanței prea mari.

O datorie a preoțimii. A ataca biserica și slujitorii ei este o meserie pentru unii oameni fără scrupule. Zadarnic li-ai spune acostora „*lepădând minciuna, grăiți adevărul*”, cum zice Sf. Apostol Pavel la Efeseni 4 v. 25. Cu una, cu două, nu vom putea face pe hărfitori să înceteze cu atacurile lor. Dar când ar vedea redacțiile ziarelor care atacă clerul, că acest cler refuză citirea și abonarea unor asemenea ziare, s'ar desmetici. Drept aceea frații preoți sunt rugați să fie cât mai scrupuloși: să facă distincție și selecție între publicațiile pe cari le citesc. Să respingă cu indignare orice publicațiune cari atacă biserica și tagma preoțească. Sau n'au văzut, cum politicianii știu să-și apere interesele de partid și nu suferă nici un atac? Cu atât mai mult să apărăm deci biserica, acest așezământ mai presus de patimile omenești. Să nu ajutăm cu banii noștri ca patimile omenești să joace jocuri macabre.

Conferință catihetică. În ziua de 23 Septembrie s'a ținut conferința catihetică a preoților din *protopopiatul Aradului* sub președinția P. C. Părinte Traian Vațlanu. Au fost prezentate și citite șase lecții din studiul religiei, ale căror teme au fost date de Ven. Consiliu Eparhial. Aceste lecții au fost lucrate de preoții Dr. I. Felea, I. Marșleu, C. Vuia, F. Codreanu, R. Oancea și C. Turicu. Atât lecțiile, cât și recensile, precum și discuțiile ce au avut loc, au ținut conferința la un nivel înalt. Preoții s'au depărtat înălțați sufletește și cu prețioase învățăminte dela această conferință.

În comuna Andrei Șaguna, înființată de coloniști aduși din Ungaria, se pun stăruințe laudabile pentru grija de cele sufletești. Din sângea credincioșilor și cu puținul venit al pământului bisericesc primit prin reforma agrară, la 2 Oct. a. c. s'a pus temelie unei clădiri care va servi în mod provizor pentru slujbele dumnezeiești, iar mai târziu va fi prefăcută în casă parohială. Tot atunci s'au cununat acolo sub ceru liber două perechi, cari trăiau în concubinaj. Cununiile aceste sunt continuarea operei începută pentru reducerea numărului celor ce trăesc acolo în nelegiuire. Mai amintim că nu demult au fost botezați în comuna aceasta trei copii de bapțiști Gheorghe, Vasile și Petru al lui Gheorghe Cioban și Mariel Veres. Sfințirea temeliei, cununile și celelalte lucrări au fost săvârșite de preotul F. Codreanu din Arad care cercetează pe credincioșii din comuna aceasta.

CONCURSE

În baza rezoluțiunii Ven. Consiliu Eparhial nr. 4762/927, pentru îndeplinirea parohiei vacante din Firiteaz, protopopiatul Vinga, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Venitele acestei parohii sunt:

1. Sesiunea parohială în estenziunea actuală.
 2. Birul parohial, răscumpărat în 16 jugh. de pământ.
 3. Casa parohială.
 4. Stolele legale.
 5. Intregirea dotatiei preoțești dela Stat, pentru care parohia nu garantează.
- Alesul va solvi toate impozitele după venitele sale parohiale.

Parohia este de clasa II. (două)

Reflectanții din alte dieceze numai cu învoirea P. Sf. Sale Părintele Episcop pot concura.

Rucursele ajustate cu documentele necesare și adresate Consiliului parohial ort. rom. din Firighaz, se vor înainta în termenul concursului Oficiului protopopesic din Vinga, iar reflectanții se vor prezenta, observând dispozițiile §-lui 33 din Regulamentul pen-

tru parohii, în sf. Biserică din Firiteaz pentru a oficia și cuvânta.

Firiteaz, din ședința Consiliului parohial ținută la 5 Septembrie 1927.

Consiliul parohial.

În înțelegere cu: *Sava Tr. Seculin* protopop.

—□—

3—3

Nr. ad. 4931/1927.

Prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile pentru conferirea pe durată exclusivă a anului școlar 1926/927 a bursei vacante din fundațiunea Teodor Pop, administrată de subsemnatul consiliu eparhial.

Îndreptățiți la acele burse sunt, conform literilor fundamentale a. rudele fondatorului; b. tinerii români ortodocși din Giula, cari studiază la noi în patrie; c. în lipsa recurenților indicați sub a.—b. urmează îndreptățirea tinerilor români din dieceza Aradului după arondarea sa veche, comerciale, industriale, de agricultură, militare, gimnazial-liceale, academii, universități și institute teologice.

La concurs se admit și elevi.

Concurenții au să-și prezinte cererile la Consiliul subsemnat în termenul concursual, cu următoarele documente în original ori autenticate la vr-un notar public.

1. Acte de botez din matricula bisericească, provăzută cu clauzula oficiului parohial local, că petentul și azi aparține bisericii noastre.

2. Rudenile fondatorului să anexeze și informații familiare, pentru dovedirea gradului de înrudire.

3. Atestat de paupertate dela direcția politică locală, cu date specificate despre starea materială a părinților concurentului și despre a sa proprie. Rudenile încă au să prezinte asemenea dovadă.

4. Atestat școlar de pe anul școlar trecut, iar universitarii despre toate cursurile respective semestrele ascultate și document despre examenele prestate.

5. Concurenții să arate: ce eventuală bursă mai au, dovedind cu adevărită dela Direcțiunea școlii: de au sau nu au bursă, și că dacă au ce sumă face aceea.

Neobservarea unuia ori altele din condițiile de mai sus va avea de urmare, că cererile ajustate defectuos nu vor fi luate în socotină.

Arad, din ședința Consiliului eparhial, ca secție culturală școlară dela 13 Septembrie 1927.

Consiliul Eparhial ort. rom. din Arad.

3—3

—□—

Pentru îndeplinirea parohiei Labasint (protopopiatul Lipovei) devenită vacantă prin trecerea la cele eternela a parohului Atanasie Suci, se publică din nou concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul officios Biserica și Școala.

Emolumentele sunt:

1) Un intravilan parohial pe care se va muta edificiul școlii vechi, construindu-se în casă parohială.

2) Una sesiune parohială completă.

3) Stolele legale.

4) Birul preoțesc legal și anume 15 litre grâu și 15 litre porumb ori alt soi de bucate de flecare număr de casă.

5) Aventuala întregire dela stat.

Alesul e obligat a suporta toate dările după venitul parohial ce beneficiază, a catehiza la școala primară din loc și a predica în toată Dumineca și sărbătoarea.

Parohia e de clasa a III-a, recurenții vor dovedi asemenea calificare.

Reflecții și vor înainta recuzele adjutate cu documentele recerute Consiliului parohial ort. român din Labașinț, la Oficiul protopopesc ort. român din Lipova și se vor prezenta în vre-o Duminică ori sărbătoare în sf. biserică din Labașinț spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorice observând strict dispozițiunile §-lui 33 din Rep. pentru parohii.

Cel din alta dieceză au să poseadă permisiunea Sf. Sale D-lui Episcop diecezan de a putea recurge.

Consiliul parohial.

In înțelegere cu; Fabriciu Manuila protoiereu.

3—3

—□—

Pentru îndeplinirea parohiei I. (prime) din Cuvin rămasă vacantă prin abdicarea preotului Nicolae Tandreu se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Parohia este de clasa primă. Dela recurenți se cere calificarea prevăzută în concluzul Sinodului Eparhial No. 84/1910.

Venitele parohiei sunt:

1. Una sesiune pământ arabil, 32 jug. cad.

2. Birul și stolele legale.

3. Locuință în natură în casa testată parohiei de mecenatul Milan Orașovici, cu observarea că văduva testatorului are drept să locuiască până la moarte în două camere una sus și una jos.

4. Competința de Iemne și de pășunat după seșunea parohială.

5. Întregirea de salar dela Stat.

Alesul va plăti toate impozitele după venitele sale parohiale va predica în toate Duminecile și sărbătorile când va fi de serviciu și va catehiza la școala unde va fi designat.

Reflecții la această parohie sunt poftiți, ca cererile și certificatele de calificare și serviciu, adresate către consiliul parohial din Cuhin, sa le înainteze P. On. Oficiu protopopesc ort. rom. din Arad. In sfânta biserică din Cuvin se vor prezenta spre a-și arăta

dexteritatea în cele rituale și în oratorice cu stricta observare a dispozițiilor din § 33, al Regulamentului pentru parohii.

Cuvin, la 31 Iulie 1927.

Consiliul parohial ort. rom. Cuvin.

In înțelegere cu: Traian Văfianu, protopop.

3—3

—□—

Pentru îndeplinirea parohiei din comuna Remetea-Timișană, devenită vacantă în urma abdicării părintelui Iuliu Toldan, se publică concurs cu termen de 30 zile, socotite dela prima apariție în organul diecezan „Biserica și Școala”.

Venitele împreună cu acest post sunt:

1. Una sesiune parohială în entenziunea ei de astăzi.

2. Stolele legale.

3. Birul legal în baza decisului Ven. Consiliu Eparhial din Arad Nr. 4727/1627, conform §-lui 29 din Regulamentul pentru parohii.

4. Întregirea dotației preoțești dela Stat.

Impozitul după întreg beneficiul din parohie cade în sarcina celui ales.

Preotul va catehiza la școlile primare din loc, fără nici o altă remunerație din partea parohiei.

Parohia fiind de clasa I. (primă), dela recurenți se cere calificare regulamentară conform concl. No. 84/910.

Cei doritori a compete la acest post. se vor prezenta în cutare Duminică sau sărbătoare, în sf. biserică din Remetea-Timișană, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorice, conformându-se strict dispozițiilor §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii, iar cererile însoțite de anexele necesare, adresate Consiliului parohial Remetea-Timișană, le vor înainta în termenul concursual oficiului protopopesc ort. rom. din Timișoara.

Cei din altă dieceză vor cere prealabil binecuvântarea P. S. Sale D-ului Episcop diecezan, spre a putea recurge.

Remetea-Timișană, din ședința Consiliului parohial ținută la 3 Septembrie 1927.

Dimitrie Ionescu r. p. adm. par. președ. cons.,
Ioan Stan m. p. not. cons. parohial.

In înțelegere cu: Dr. Patrachie Țucra
protopop.

2—3

.....

Redactor responsabil: SIMION STANA.

Censurat: Prefectura Județului.